

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 1:1 — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónap 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Főmunkatárs: **DR. KIRÁLY PÉTER.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hónapban petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többzéri hirdetések alkalmán jutányos áron vetetnek fel. Helyes díj napon külön bejegyzésért 30 kr.

A függetlenségi törekvés.

Debreczen, aug. 23.

Ha Magyarország jogait védelmezi: ezt az osztrák kamarilla úgy nevezi, hogy forradalmi tendencia. Ha törvényeink uralmát óhajtjuk és törvényes szabadságunkkal élni akarunk: ez a reakció szemében illoyalitás. Ha hangoztatjuk az önálló gazdasági berendezkedés alapján az önálló vámterületet: ezt szörnyű merényletnek fogják fel a monarchia egysége és nagyhatalmi állása ellen. Bár a törvényt mindenkinek meg kell tartania és erre a király is meg esküszik: most veszedelmes függetlenségi törekvést keresnek abban, hogy a nemzet ragaszkodik szentesített törvényeken nyugovó jogaihoz.

Mint félszázaddal ezelőtt, midőn nagy önvédelmi harcát vívta meg a nemzet: úgy léteznek ma is azon ödvári körök, melyek Magyarországgal rokonszenvezni nem tudnak és minden törekvésüket odafordítják, hogy hazánkat leigázzák. Noha a múltban nem egy ízben nemzetünk mentette meg az uralkodó ház trónját és királyá iránt mindenkor fanatikus hűséggel viselkedett, loyálisában addig nem is ingadozott, míg megtámadott szabadságát megóvnia fegyverrel nem kellett: mégis ama bécsi körök ma nem kevésbé ellenségei ha-

zánkknak, mint ezelőtt. A kiegyezés mostani válsága nyújtotta ennek újabb tanúságát.

A kamarilla a multakból sem nem tanult, sem nem engesztelődött. Nem akarja belátni, hogy éppen a királyi ház nagyságának alapzatát képezi egy erőteljes Magyarország, míg a züllő Ausztria, ezen néprajzi konglomeratum, képtelen a monarchia nagyhatalmi állásának faktora lenni. Azonban, mint ezelőtt, úgy most is válságos időkben előtérbe tolják a Gesamt-Monarchie torzképét, melynek érdekében vérbe borították egykoron az országot, vérpadra hurczolták a nemzet fiait, majd megszóltatták az osztrák közjogászokat, hogy törvényesség leplét öltsek azon törekvésre, mely a legaljasabb törvénytíprásban találhatja csak meg indokolását. Csak az eszközök és módok változtak meg, de a tendencia, hogy a nemzetet megrontsák, ugyanaz ma is, mint fél századdal ezelőtt, sőt nem kevesebb erőszakossággal akarják elvitatni, hogy Magyarországnak joga van ahhoz, amihez joga van az utolsó páriának: ragaszkodni a törvény uralmához.

Mert, ha a törvénynek uralma volna, úgy nem kellene ma válságról beszélni Magyarországon és nem volna szükséges hozzá vitákat folytatni afelett, mi a tendő? Hiszen a törvény, mely csak al-

kotmányos Ausztriával enged még gazdasági szövetséget, továbbá azon mások, mely kizár minden újabb provizóriumot és Magyarországot az önálló gazdasági berendezésre utalja, oly világos, hogy nincs széles e világon oly Lustkandl, legyen bár osztrák ellenség vagy magyar mameluk, ki a legesalafintább rabulisztikával kitudná forgatni ezen törvényeket valódi értelmükből. Ilyen feládatra csak azok vállalkozhatnak, kik törvénytelen ségek árán akarják meggátolni, hogy jogunkkal éljünk és inkább végső kétségbeesésbe kergetik a nemzetet, semhogy szabadságát meghagynák. Lám, felhangzik ellenünk sulyos vád gyanánt, hogy Magyarország tulajdonképpen csak azért akarja az önálló vámterületet, mert ma sem szünt meg a nemzetben a függetlenségi törekvés.

Nos hát igen, ezen törekvés nem szünt meg ma sem és nem is fog megszűnni sohasem. Hát bűn ez? Hát nincs joga a nemzetnek ahhoz, hogy függetlenségének eléréseért törvényes uton sorompóba lépjen? Hát örökké tartók a kötelek, melyekkel a megromlott szövetséghez lánczolva vagyunk? Valóban szomorú időköt élünk, hogy kétségbe merik immár vonni a nemzetnek még azon jogát is, melyet a kiegyezési törvény biztosít, midőn világosan fenntar-

A Csiszár Mátyás uram hadnagysága.

— Hajdu történet. —

Irta: **Iffy Mór** Pál.

Bizalmas nagy jó akaró Uraim, kedves lelkem bigyjétek meg a tisztesség, a becsületés olyan, mint a fehér szárnyu lepke bogár, sokszorosan elkerüli a hivalkodó tüzi liliomot, de rászál a bokor tövében rejtőz szerény ibolyára.

Nemzetes és vitélő Csiszár Mátyás Uram is a Liliom-kut közérő, de hogy is számított reá, hogy még Nemes Város hadnagyanak is bevalasszák, hisz mindég nehezebbre esett az öregnek a betüvetés és mégis bevalasztották.

Pedig hisz kaphattak volna Kelmetek a Csohányok, Oláhok, Fodorok közül fakturább embert is, mint én, mecmogta az öreg ur foghgyrő, ki semmit sem sajnált úgy, mint azokat a delutáni jó borozgatásokat az abádi Mádi szomszédokkal, meg néhány öreg bizalmas jó komájával, melyeken olyan jól ellehet beszélgetni a Rabutin járásáról, kurucz vitézek portyázásairól, no meg a Saja Andrá-né számos esintalan, pajzán viselkedéséről, csókolódzásairól és ide-oda bujkálásairól egyik-másik reátarti S-nátor Tramékkal is Hogy este csak lef küdt s elaludt az ember, mint a méz, mikor már nem bírta tovább emlegetni a virágos csuprot.

Hanem annal büszkébb lett a választásra

a Csiszár famíliának kicsinye, nagyja, hogy mikor a Hadnagy Uram legény fia, a Mihály a szolgálkával a mezei munkából hazaérkezett, a kis pendelyes fiu is ezzel az ujsaggal szaladt a kapuba, bátyja eleibe:

— Mihály bácsi, Mihály bácsi, halotta kend? Megválasztották az atyust hadnagynak? Hát mit iszik Kend? czeberét vagy zsendiczét?

Valának pedig ez időtájt egészen más articulások, statutumok, ordinatiók mind hajduk egész disztriktusában mind közönségesen Náuás városában, miot jelenben. Így pl. sem a hadnagy uramnak, sem a szenator Uraiméknak nem adtak fizetést, hanem ami innét-onnét csöppent, no meg a tisztesség a felelősséggel együtt.

De meg a városi mézárszéket bérlő székgyazda uraiméknak is jó kötelességük vala szolgáltatni a tanácsuraknak, személy szerint, évenként tizenkét font fagygyut, mi nem más boszorkányságra használódott, mint szenatorné asszonyaimék gyertyákat öntöttek és mártottak a fagygyuból, hogy legyen azután a téli estéken Előjáró uraiméknak, otthon úgy mondódott az asszonyoknak: «melynek világánál itélkezni», de igazában, a mint történt, különösen Csiszár uram hadnagysága alatt, melynek világánál poharazni. Eő Kigyelméék, már hogy Szek-Gazda Uraimék, ugyancsak kötelezve voltak számos font husokkal is szolgálni a város hivatalos vezetőinek, még pedig minél kevesebb csontok nélkül, valahányszor csak ordinarius had-

nagy uram Város Gazdájának parancsolásban kiadta:

— Bölcsen beszél hadnagy Uram! Nagy igazza vagyion hadnagy uramnak, így meg a derék embereges Szenatorok szólottak közbe kikrek a számnélküli gravamenek, inquisitionális és portio ügyek tárgyalásába nemcsak a fejük, de a gyomruk is gyakran belekordult.

— Te meg fiam, figyelmetette most Mátyás hadnagy ur még a tapasztalatlan városi belő cselédet is, mert minden fiatal, új hazas gazda ember tartozott egy esztendeig ber nélkül szolgálni a nemes várost, — te meg fiam, ugyan lódulj már át a város gazda uram után s kérd ki tőle az almáriumból azt a nagyobbik, zöldebbik butykot, a melybe Arendator uraimékkal ép a tegnapi mult napokban töltöttem néhány itczékkal abból a híres diószegi-sziláorumból. Kóstoljuk meg már egyszer azt is, ugy-e Nótarius Uram és nemzetes szenator uraimék?

Mert Arendator uraiméknak is tartozó és illő kötelességük volt nemcsak az Uri Szent Vacsorához szükséges bort kiszolgáltatni, hanem a város nemes tanácsát is annyi akó és pint ó- és uj-borokkal ellatni a »Nemes város különb-különb-fele szükségeiben«, mint a mennyit a hadnagy uram természete kívánt és a mennyit az érdemes szenátus gyomra megbirt, pedig az sokat megbirt, különösen mijótátul Csiszár uram lett a hadnagy, a ki mint mondva is volt, bárányszelid jó lélek volt, de csakhogy felette kedvelte a hajdu barátságot.

totta a lehetőséget, melynek előállításával ismét belépünk a szabad rendelkezési jogi állapotába.

Bár első sorban mérhetetlen gazdasági előnyököt várunk és remélünk bizton az önálló vámterülettel; egy percig sem habozunk kijelenteni, hogy mi, kik a kiegyezési alapot perhorreskáljuk, az önálló gazdasági berendezkedést lelkes szóval azért is óhajtjuk, mert ez előjele ama politikai függetlenségnek, mely megszünteti az Auszriával való közjogi kapcsolatot. Nem fegyverrel, nem foradalommal küzdünk most elveinkért, hanem magasan lobogtatjuk a törvénykönyvet és benne éppen a kiegyezési törvényre hivatkozunk, mely meghagyta az ajtót, hogy rajta menekülhessünk azon szövetségtől, mely harmincz év óta romlást és veszedelmet hozott a nemzetre.

A kiegyezés válságának kérdésében nem lehet Magyarországon eltérő felfogásnak helye, ha komolyan és őszintén ragaszkodik mindenki a törvény parancsaihoz. Miniszterek tanácskozhatnak, a kamarilla sughat-bughat és a nemzetet illoyalis törekvésekkel befeketítheti, de semmi teremtet lélek elvitatni nem tudja, hogy most hatályba lépett Magyarországnak azon joga, melylyel önálló gazdasági létét megalkothatja és ez által megteheti a nagy lépést, mely végső eredményében függetlenségéhez, önállóságához és jövődő boldogulásához vezet.

A kiegyezés válsága.

— Budapesti tudósítónktól, —

Debreczen, aug. 23.

Már csak két nap választ el azoktól a közös miniszteri tanácskozásoktól, a melyeket a kiegyezésnél érdekelt magyar és osztrák szak miniszterek a két miniszter elnöknek

és minekutána a párolgó, rózsás lében uszkaló paprikás tokányból is megfelelőképpen fogyasztottak szenátor uraimék, családiasan körülülve a törvénykezés tintapecsétes de maskülönben oly szigorú zöldasztalat, annak utána becsülettél forgatni kezdték a kupákat is, hogy a domást ért, sőt a vicze notarius uram, a ki valamikor valamicsoda tréfas, nótás debreczeni deák volt, akárhányszor is eldandolta ezt a régi jó kurucs nótát:

Hozz bort a magyarnak,
Pálinkát a tótnak,
Sert a németnek!
Igyunk bort, pálinkát,
Mert most ingyen adják;
Noha majd idővel,
Meggkerik az arat...

Mert a szóbeszéd szerint ez volt a Vitézlő Császár Mátyás Uram nótája, a ki a többek között, nagy busulásában, egy ilyen tanácsülés alkalmával ugy becsutorázott, a nemzeti ur, hogy már nem is tud a lábán állani.

— Hejnye, hejnye! Mit csináljunk, mitévők legyünk már a mi jó hadnagy urunkkal, sopánkodtak a józabb szenátorok, hogy is szállítsuk hát haza? Mert vak hajduvárosi éjszaka volt.

A város szekeren nem merték vinni, mert hatha vsлами árokba beledülnek? Nagy volt a sár, sok a kátyu, féltek azért a csúfságtól, a mi ekkor megtörténhetne?

Végül még egy pár kupa borított felhajtván, abban állapodtak meg, hogy sarag-

jelenlétében egymással Budapesten folytatni fognak.

Miután a szerdai napon már megkezdődnek a közös tanácskozások, Bánffy Dezső a rendesen szerdán megtartatni szokott magyar minisztertanácsot ezuttal már holnapra tűzte ki és arra valamennyi minisztert meghívta. Fejérváry Géza báró kivételével, ki még mindig Cmundenben idézik, a holnapi minisztertanácson részt fog venni az egész miniszterium,

A holnapi minisztertanács fontosságát bizonyítja különben az a körülmény is, hogy az délelőtt 11, és delután 4 órára is van kitűzve ami a tárgyalásra kerülő ügyek nagy fontosságára s a hosszas tanácskozás szükségességére mutat,

Az osztrák miniszterek holnap este utaznak Bécsből és 24-én reggel érkeznek Budapestre, a hol az Angol királynő fogadóban szállnak.

Az osztrák miniszterelnökön, Thun grófon kívül leérkezik Baernreither kereskedelmi és Kaizl pénzügyminiszter, míg a magyar kabinet részéről Bánffy báró, Lukács László; báró Dániel Ernő és Darányi Irgesz fognak részt venni azokban. (Az osztrák miniszteriumban tudvalevőleg nincs külön földmívelésügyi miniszterium.)

A tanácskozások tartama — mint értesülünk — egyelőre három napra van tervezve de éppenséggel nincs kizárva, hogy hamarabb is véget érnek az esetre, ha a két kormány már a tárgyalások elején nem tudná megállapítani a hajlandóságot az iránt, hogy kölcsönös álláspontjaikból engedményeket tenni készek,

E mellett azonban mind ez ideig éppen semmi, vagy csak legalább is nagyon kevés jel szel.

A magyar kormányban ma is az a nézet uralkodik, hogy a képviselőház elé terjesztendő új kiegyezési javaslatba fel kell venni az önálló jogi berendezkedés elvi álláspontja

mellett a B a d e n i gróffal megállapított kiegyezési javaslatok valamennyi új intézkedését, — továbbá a végleges kiegyezés megkötésének utolsó termiousaként 1903. állapítandó meg.

Ezzel szemben Thun gróf az 1903-n rövidebb határidőt kíván s ragaszkodik a monarchia két állaema gazdasági összeharozandóságának elvéhez, végül pedig a kvótára nézve uralkodó döntését óhajtja évről-évre az interregnum alatt,

Hogy mennyire lesz képes a két kabinet az elvi alapokon megtalálni az egymástól nagyon messze álló álláspontokhoz az áthidalást, ma még meg nem állapítható, de konstataáljuk, hogy a szabadelvű körben is csak igen kevés reményt táplálnak az iránt, hogy Bánffy és Thun meg fogják találni a megegyezést.

A Budapesten időző politikusok körében az a vélemény uralkodik, hogy Thun gróf helyzete kedvezőbb, mert őt nem feszélyezi semmiféle parlamenti kötelezettség.

Ha Thun Bánffyval nem tud megegyezést létesíteni, egyszerűen össze sem hívja a Reichsrathot, amikor Bánffynak még a kvóta bizottság újbóli kiküldetésére felállított követelését sem teljesíti és Bánffy teljesen odadobja az ellenzék heves támadásának, míg Bánffy haszept. 6-án a képviselőháznak nem tud kielégítő magyarázatokkal szolgálni, már most kezdődik meg számára a tarthatatlan helyzet a Házban, mert nem tudja magának sem a kiegyezési provizoriumot, sem indemnityt, sem az ujonczmegajánlást, sem pedig — a mi a legfontosabb, a véderéttörvény megújítását biztosítani.

A király e hó 26-án hagyja el Ischl és Bécsben fogja átvenni a két miniszterelnök újabb jelentését a helyzetről.

Bécs, aug. 22.

A Nr. Fr. Pr. a lap élén az osztrák minisztereknek holnapi, Budapestre való elutazásával foglalkozván, hozzáteszi, hogy tiszt

maradt az német. Az hazájába riktérogasson kend!

Es a királyi biztos ugy felgerjedt ezen, hogy katonáinak ki is adta az ordret, mert számos loves vitézek valának mellette:

— Hej katonák! Csapjátok meg ezt a goromba öregot!

Es a kemény hajduk csak nehezen tudták megakadályozni, hogy fel nem pálcáztatta a német a nemesek hadnagyát, akinek magának is számos rhenus forintjaiba, talérjaiba lekerült, mig nem okkal móddal elsimitották a sértéseket, melyeket a király emberén ejtett.

Ami azonban öreg Császár Mátyás uramnak nem tudta elrontani a jó kedvét, mert ha a hadnagyságtól elmaradt is, de legalább délutánonként lelkenek nyugalmára, testének gyönyörűségére annál kedvéhez illőbben iszkalhatott a rózsá virágos csuporból abádi Médur jó komájával és számos más nemes barátaival, mig nem egyszer Mátyás urat is kiénekelték az akácvirágos kalvinista temetőbe, melynek már a dombjai is elsumultak. Hol a gyepen tavasszal csipog, legel az ősök sirjain a sok gyenge, apró, sarga lila. Még a homokot is innét hordják az emberek, a hajdusági parasztek, kik ásójukkal fel-fel dobnak a virágok közé egy-egy koponyát.

— Majd jó lesz galamb vályunak, mondják, mert amely galamb ilyen emberkoponyából ihatik vizet, az mindig hűségese marad a gazda házatájához. Igy tartják ezt az öreg hajduk, akiknek meg görbe fesü is van a fehér, vállra lelógó hajjukban betűzve.

lyán szállittatják haza nyolcz gyalog ármásokkal jó hadnagy uramat. Igy kisebbnek vélték a veszedelmet, mert ha elbuknának is vele, így senki sem törheté lábát, nyakát.

Porkoláb szenátor urat bizták meg Császár hadnagy uram hazaszállítással. Buda-ba betakargatva fel is tették a hadnagyot a saraglyába. Elindultak. Az ármások felváltva, négyesével vitték a saraglyát, akik, hogy a setében nem léptek egyszerre, sőt inkább bele-belebotlottak egy mély kátyuba, hát így mindig lötyögött az öreg Császár nemzeti ur feje. Hol jobbra, hol balra lötyyent. Mignem megsokallotta az öreg ur s így kiáltott fel:

— Hé kocsis! Megpálcáztatlak! Huszonöt kemény pálcákat csapatok rád. Hiszen már sokszor mondtam, hogy lassabban jadj a város lovaival!

Hanem a Császár Mátyás uram vig hadnagysága mégis majdnem szomoruan végződött.

Valamely fő-fő királyi komiszáros fordult hivatalos ügyekben a nemes városba — báró volt avagy herczeg? De meg jobban ismerte a csalán a németjet.

Es Császár hadnagy uram ép ekkor jó mulató kedvében volt. Feltett kucsmával bőbiskolt a bőrös biró székben.

Es a főur, a királyi biztos, nagyon is szigoruan megfedette az öregot. Ezen szókkal kezdte a mondókáját:

— No már hallja kend! —

— Eburá fakó! — mondta erre a nánsiák öreg hadnagya. — Én is nemes, kend is nemes. Bátor ha jól látom, huncz-

tán a tanácskozások eredményétől függ, hogy a reichsrath szeptemberben összehívassék. A tanácskozások befejezése után a két miniszterelnök az uralkodónak, aki e hó 26-án érkezik ide, jelentést fog tenni, illetőleg hozzájárulását fogja kérni megállapodásukhoz.

Egy, az osztrák kormányhoz közelálló, kiváló politikai ügy nyilatkozott, hogy a miniszteriumban a Reichsrath egybehívására nem is gondolnak.

Linz, aug. 22.

A Linzer Volksblatt a helyzetről cikkezve, úgy nyilatkozik, hogy a kath. néppárt inkább az általános választói joghoz járul, mint sem hogy az abszolútizmust elősegítse.

Prága, aug. 22.

Flama képviselő, a híres boszniai utazó, tegnap Horvitzban beszédet mondott választóknak. Egyebek közt úgy nyilatkozott, hogy a meanyiben a nyelvrendeleteket megszüntetnék, a cseh képviselőkből olyan ellenzék fog támadni, a milyent a világ még nem látott. Ő nem kételkedik benne, hogy Kaizl, amint a kellő pillanat elérkezik, leteszi tárczáját, de ha nem így járna el, a csehek az ő személye felett egyszerűen napirendre fognak tenni.

A választói értekezlet végül határozati javaslatot fogadott el a kegyezés kérdésében, hogy a cseh képviselők a harcban a magyarok kizsákmányolási törekvései ellen az utolsó lehetélig kitartsanak.

KÜLFÖLD.

Rapport a császár előtt. Egy német kis városban F. gyalogezredbeli százados, a kit durvaságáért általában gyűlöttek, arczúl ütött egy egyéves önkéntest. A fiu sápadtan, de mozdulatlanul tűrte a gyalázatot s a gyakorlat végeztével az ezredesnél rapportra jelentkezett. Másnap lett volna a rapport. Hajnalban váratlanul riadót fuvattak. A városka helyőrsége összehűződött. Mikor a riadó okozta zűrzavar, lótas-futas gyorsan elmult s az ezred teljes rendben sorakozva állt a kaszárnya udvarán, egyszerre, mintha az égből cseppent volna, ott ragyogott az arczonal előtt deli ifju voltában maga — a császár. Meghökkenve, hatalmas csendben álltak a sorok az uralkodó előtt, aki fogadta az ezredes jelentését és éles, kutató szemét végigjárta a sötét emberoszlopon. A császár váratlanul inspicálni jött az ezredet s mint szokása, nem elégedett meg a külsőségekkel, hanem a helyőrségi élet belső világába bele nézett figyelő tekintetével. Mikor az ezred kivonult a gyakorló-terre s gyakorlatait a lóháton üő császár előtt elvégezte, ez így szólt:

Kerem az ezred-rapportra rendleteket is kihallgatni.

Az ezredes kiadta a parancsot és egymásután léptek elő a rapportosok. Utolsónak maradt a bántalmazott egyéves önkéntes.

Ez előlépett és szalutált.

— Mi jelenteni valója van önnek? kérdezte az ezredes.

— Ezredes ur, jelentem, hogy engem tegnap F. százados ur tettelesen bántalmazott. Én ismerem a katonai fegyelmet és szubordinációt, ezért némán tűrtem a bántalmat. Bennem azonban a százados ur a leendő tisztet sértette meg s azért kérem ezredes urat, engedje meg, hogy a százados urtól, lovagias uton elégtételt kérhessek.

A császár szigorú hangon kérdezte:

— Így történt ezredes ur?

— Így történt, felség.

— Azonnal rendeljen két tisztet az önkéntes segédeiül és a párbajnak a legszigorubb feltételek közt meg kell történnie.

A császár ezzel sarkantyuba kapta lovát s kíséretével elvágatott.

A párbaj megtörtént. A császár úgy rendelte, hogy a legszigorubb föltételekkel vívjának, hát úgy is verkedtek. Először háromszor löttek egymásra; a százados golyója aifurta az önkéntes sapkáját, egyéb baj azonban nem történt. A pisztolyokat félretették és

nehéz lovassági karddal folytatták a párbajt. Az önkéntes most úgy összevagdalta a százados, hogy eszméletlenül vitték el a párbaj színhelyéről.

F. százados sokáig élet és halál közt lebegett s mikor fölgyógyult — nyugdíjazták.

Honterus ünnep.

— Saját tndósitónktól.

Brassó, aug. 20.

Ma kezdődött itt a Honterus ünnep. Elmerjük mondani, hogy Brassóban soha sem volt ennyi idegen, mint most van. Egyfelől a szomszéd Romániából ide nyaralni átjött románok, és másfelől e hazarészünk minden szögletéből a Honterus ünnepre összesereglett szászok, öregek és ifjak töltötték meg városunk minden utcáit, sétatereit. A Honterus-szobor már fel van állítva a fekete templom déli oldalán, a templom falától két méternyi távolságra. De most még csak a lapokban sokat emlegetett talpzata látható. Mondanunk sem kellene, hogy ennek a talpzatnak az oroszországi Kronstadiba történt irányítása; melyről az itteni hivatalos lap vezércikket is írt volt a mesék országába tartozik, azt azonban mi is állítjuk, hogy a szobor helyének megválasztása nagyon el van hibázva. Szabad térre kellett volna azt állítani, nem pedig oly magas templomfal mellé, a hol teljesen eltörpül s elvan dugva a világ szemé elől. Ugy akarták az inézok, hogy a szobor jobb kezével a Honterus által alapított s ma is virágzó evang. gimnásiumra mutasson. Ha csak is ezt akarták, ezt el is érték.

A templom és gymnasium közötti szűk tér most állványokkal van megrakva s az állványok díszesen vannak, a gymnasiummal, a nagy papilakkal és elemi fiúiskola épülettel együtt fenyő guirlandokkal, nemzeti és kévörös zászlókkal felékesítve. Anyai magyar nemzeti zászlót, leven Szt. István napja is, Brassóban ember még nem látott.

A szobor bizottság hírlapilag hívta fel az ág. ev. szászokat, hogy házaikat díszítsék fel s ma déltől fogva az üzleteket zárják be. A legtöbbben megtették a szászok még a külvárosokban is, hogy házaikat feldíszítették, de nem mindnyájan. Pedig kár, hogy nem tették, mert akkor az idegenek is meglátták volna, hogy hány ház van Brassóban a szászok tulajdonában és hány másik kezeiben. Szépen vannak feldíszítva a városház a piacz közcspén, az árucsarnok, Hirsch-ház, a Buzs-sor és a Kupa-utca. A híres Klostrom-utcából vannak a szász tulajdonosok leginkább kiszorítva.

Az ünnepély főrésze, a szobor leleplezése ma délelőtt fél 9 óráig fog megtörténni, 9 órakor istentisztelet a fekete templomban. Kiallást is tegnap kettőt nyitotta meg u. m. 1. Tanszerkiállítás az ág. ev. 8 osztályú leány iskolában. Ezt ingyen bocsátották a közönség számára. A kiállást tegnap d. e. mi is megláttuk s mondhatjuk, hogy becsületére válik a rendezőknek. Minden megvan ott, a mit napjainkban egy modern iskola bemutathat. Másik az iparkiallítás az iparcsarnokban. Ide már husz krajczár belépti díjjal lehet bemenni. A színházban a Honterus drama fog többször adatni.

Ez az ünnepély Brassónak is előnyére vált. Az alsó sétátra kettős Auer-féle lámpákat állítottak, a katonai gyakorló teret rendbe hozták. Itt volt tegnap d. u. 4-től 7-ig a tornaünnepély. Az egyletek u. m. gazdasági, torna, lóvész, Gusztáv Adolf egyletek már elkezdették gyűlézéseiket.

Kijut a szereplésből a biciklistáknak, a szász tanító egyleteknek, a dalaroknak. Látni ezekből, hogy a Honterus ünnep ügyesen van összeállítva. Egyet azonban jelezhetek és ez az, hogy ennek az ünnepnek nincs politikai színezete, nem tüntetés ez a magyar haza ellen, hanem szász ág. ev. nemzeti ünnepség. Megvan oda hiva itt a megye, a törvényszék, a felekezetek képviselői. A magyar ág. ev. csángó egyházak. Obert Ferencz a belvárosi ág. ev. szász pap örködött a felett, hogy ez az ünnepség politikai tüntetéssé ne fajuljon,

hanem legyen a szászok vallásos nemzeti ünnepe.

De miért halasztották a szászok a Honterus születésének ünnepét négy századig, nem tarthattak azt meg már az első században? kérdezte tőlünk egy romániai vendég? Nem volt arra való az idő eze előtt, azt feleltem. S valójában úgy is van. 1598-ban a 15 éves török háboru, Mihályvajda beütése, 1698-ban a Leopold féle abszolútizmus és erre a Rakóczy szabadságharcz, 1798-ban a francia forradalom, Erdély önállóságának végnapjaiban, ki mert volna a Honterus ünnepségre gondolni?

Csak 1898-ban, magyar miniszterium alatt lehetett ezt az ünnepet megtartani. Már csak ennek megmondolása is, hogy magyar kormány alatt való-íthatták meg a szászok négy századon át melengetett tervüket: házára kötelezhetti az erdélyrészi szászokat a magyar nemzet iránt és ez a nemzeti lobogók egész serege hirdeti itt. Jusson eszünkbe, hogy ez előtt tíz évvel meg csak egy kis csefogsággal tudtuk volt a nemzeti zászlót a városházának ablakába kitűzni, de szász házra máig soha.

Pár szót a Gazettáról. Ő is elismerőleg ír a Honterus ünnepéről, de rengeteg el van keseredve, hogy Szamosujvár környékén a gör. kath. papok s ezek családjainak ma a magyar nyelv, még a bálókban is, az ő társalgási nyelve. Nagyon elbusulta magát a miatt egy zöld oláh pap nő, de megfelelt neki egyik oláh pap leánya így: »A kinek nem tetszik, hogy mi itt a bálban magyarul társalgunk, távozzék innen.»

Brassó, aug. 20.

Gyönyörű időben kezdődtek ma meg Brassóban a Honterus-szobor leleplezése és a különböző Erdélyrészi szász egyesületeknek évi rendes közgyűlése alkalmából tartandó ünnepségek. Tegnap ismerkedési estély volt s az érkezett vendégek hivatalos üdvözlése.

Eddig mintegy 800 vendég érkezett.

Reggel 5 órakor a lóvészegylet tagjai vonultak fel egyenruhájukban zenésző mellett lóvöldebeli ünnepélyükre. 8 órától 11-ig az erdélyrészi szász gazdasági egyesület, azután az erdélyrészi szász dalárszövetség, végül a nemrég alakult barczasági szász mezőgazdasági szövetekezlet tartotta meg közgyűlését, az u. öbbi aruraktárainak felavatása ünnepélyével kapcsolta egybe közgyűlését. Délután 4 órakor tornaünnepély volt, amelyre a városi és vidéki szász toroászok zenésző mellett vonultak fel. Gyönyörűen festett az egyenruhába öltözött szász leánytornászok menete. Feher bousetből és fekete szoknyából áll a tolettjük, derekon piros-kék színű övvel, amelyről két ugyanily színű szalag csüngött alá. Este 5 órakor az erdélyrészi Gusztáv Adolf egyetület gyűlékezett. 8 órakor Teutsch Traugott ez alkalomra írt Honterus drámájának előadása következett.

A Czenk-hegyen örömtűzek gyultak ki. Az Árpád-szobor gyönyörűen ki van világítva. A szászok tartózkodnak minden tüntetéstől s a magyarok rokonszenvvel kísérik az ünnepelést, amely ma eri el tetőpontját, a Honterus-szobor leleplezésével.

Brassó, aug. 21.

Ma leleplezték le Brassóban Honterus Jánosnak a nagy reformátornak és humanistának szobrát, a melyet születése négyszázadik évfordulója alkalmából emelt a kegyelet. Az ünnepélyre közelből és távolból mintegy 800 vendég érkezett. Legtöbb jött Nagy-Szeben és vidékéről, Németországból, a honnan ezrivel várták a vendégeket, csak 10—15 zárandokolt el a nagy szász szobrához és ezek is csak apró emberek. Egy nagy embert azonban mégis sikerült fogniok a szászoknak a nagy Germániából és ez dr. Wirchow Rudolf, a híres berlini antropologus. Ki is tüntették. A nagy Copony Marton gyáros négylovos hintón hozta be a nagy Wirchowot a vasutról és egész délután kocsikázott vele.

Az ünnepély reggel 7 órakor kezdődött nagy felvonulással, a melyben az összes Brassóban összegyűlt szász egyesületek részt

vettek. Zászlókkal, zenével vonultak fel harang szó mellett.

A szobor-bizottság nevében az ének után **S c h n e l l** Károly volt országgyűlési képviselő most kir. közjegyző beszélt. Üdvözölte a közönséget, méltatta az ünnep fontosságát, elmondta hogyan jött létre a szobor és aztán atadta azt az egyház tulajdonába, mire karénekek alatt lehullt a lepel a szoborról.

O b e r t Ferencz brassói szász ev. lelkesz átvette az egyházközség nevében a szobrot és hosszabb beszédben a melynek egyes kifejezéseire bizony szó fér buzditotta a közönséget Honterus példájának követésére.

Egeszen más volt Herfurt Ferencz szász espers beszéde. Mint Schoelt Károly, úgy ő is szépen, melegen és mégis a más nemzetiségűek érzelmeinek gondos kimelésével beszélt. Utána a magyar tudományos akadémia küldöttje, Böhm Károly egyetemi tanár beszélt magyarul oly szépen, hogy a szászok sokszor megfohósolták. Beszédje ellen két kifogás emelheti.

Az egyik az, hogy nagyon halkán mondotta a mit mondott, alig lehetett érteni; — a másik az, hogy a beszédnek egy kicsit kevesebbet kellett volna talán a referenciával foglalkozni, akkor, a mikor a szónok egy nem felekezeti intézet küldöttje. — Mäskülömben yedig büszke örömmel töltött el bennünket magyarokat, a kik ott voltunk a nagy tudós szép fejtegetése.

A milyen szép és okos volt a Böhm Károly beszéde annyira viszatetszett a polgármester helyettes Alesius Oszkár beszédének egy része.

Alesius ur kijelentette a város nevében, hogy a szobrot oltármába veszi, és hosszasan fejtegette, hogy mit en égbé kiállító bűn volna ezt a szobrot megcsontítani. Ijesztő például elmondta Herodes történetét és valóságos leczkét tartott a tisztességes magaviseletből a netalán Herostra os példáját követni óhajtó uraknak.

Furcsán hangzott e leczke! Hiszen az ünnepélyen csak meghívottak vehettek részt. Csirkefogókat pedig csak nem hívtak meg a bizottság? Ha tehát ilyenek nem voltak meg hívva és nem is lehettek e szerint jelen, kiknek tartotta azt az építési beszédet? Azoknak a szoborcsontításra vágyakozó esirkefogóknak a kik nem voltak jelen?

No de nagyobb baj nem lett. Senki se vette magára.

Az ünnepélyt szép imával Müller Frigyes szász püspök zárta be és a közönség eneke.

Általában meglehetünk elégedve az ünnepélyvel. Szász testvéreink elég tisztességesen viselték magukat. Semmit sem tünetés nem történt, Magyar zászló volt elég. Gyönyörködünk is benne. Több volt mint a fék-piros. Ugy is illik. Azonkívül nem politizáltak, hanem imádkoztak.

A szobor igen sikerült mű. Berlinben készült. Harro Magnussen szobrász a mestere. A templom főajtójának jobb felén át egy harmadfél magas granit talapzaton Honterus ugyanoly magas bronz álló alakja háttal a templomnak és arczzal az iskolának, jobbjával égfelé mutat, baljában könyvet tart.

A feliratok a következők:

Elöl:

Honterus
1498—1549.

Ugyancsak elől lejjebb:

„Errichtet 1898 aus freien Gaben von Volks-und Glaubens-genossen.

Hátul:

Dem Licht vom Himme' brach er n ue Bahnen, Sein Speer und Schild war das gedruete Wort.

Jobbról:

Egy reliefkép a mely Honterust a nyomdában ábrázolja.

A szobor 22833 ft 78 krba került.

Az ünnepély végeztevei a nemzeti ruhába öltözött szász leányok és asszonyok felvonultak és megkoszorúzták a szobrot azután istentisztelet tartott a templomban.

Táviratok.

Wlassics miniszter Berlinben.

Berlin, aug. 22. Wlassics Gyula vallás-és közoktatásügyi miniszter tegnap ideérkezett.

Spanyolország és Amerika.

Madrid, aug. 22. Jaudenes tábornoknak e hó 20-án kelt távirata jelenti, hogy ő még nem kapott távirati jelentést a kormánytól a béke-jegyzőkönyv aláírásáról. Jaudenes hozzáteszi, hogy a felkelők folytatják a spanyol csapatok ellen a harcokat. A távirat utal továbbá korábbi sürgönyökre, amelyek részleteket tartalmaznak a harcokról és Manila átadásáról. Ezek a sürgönyök azonban nem érkeztek meg Madridba. Azt hiszik, hogy az amerikaiak elfogták azokat.

San-Francisco, aug. 22. 1300 emberből álló csapat indult tegnap Honolulu keresztül Manilába.

New-York, aug. Négy szállítóhajó 1400 emberrel tegnap Montank-Pointbe érkezett.

Elitelt olasz képviselő.

Róma, aug. 22. A firenzei katonai törvényszék Pescetti képviselőt a május havi zavargásokban való részessége miatt in contumaciam tíz évi börtönbüntetésre ítélte és örökre eltiltotta minden közhivatal viselésétől.

Finita la comedia.

— Rubos Árpád öngyilkossága. —

Debreczen, aug. 23.

Vége a comédiának. Legördült az élet szinpadán a nagy, nehéz vasfüggöny. Operette, tragédia, mindmegannyinál egy meg ugyanegy a függöny. A különbséget csak azok látják, a akik a szemökkel néznek, nem pedig a szívökkel.

Apró, parányi ólomgolyó. A mellén alig hagy egyebet egy kis perzselt szélű résnél. Mégis elég, hogy egy fiatal bohém lélek elszálljon rajta az ürbe. A végtelenségbe, vagy az örökkévalóságba? . . .

Finita la comedia.

Vége a comédiának. Nem játszom többet az életben is. Nem nevetek, mert nem akarok, mert fáj a szívem és a lelkem telve keserűséggel.

Valami ilyesforma lehetett az a filozófia, ami a kezébe adta annak a kedves bohém gyerekeknek azt a fényes, apró aczél jószágot. Az' az utálatosan fényes aczél jószágot.

Az analízis merőben fölösleges, ha ennek a gyermekembernek a tragédiáját tekintjük. Olyan egyszerű és talán azért is olyan szomorú.

Eldördül rövid tompa csattanással az a kis fényes jószág. Zűrzavar, láрма támad a nyomában, Orvosok jönnek és kollegák szaladnak. Az arczakra kiül a verejték, a kínos hideg verejték. Mert hiszen mind valamennyi-öjöknek oda volt növe a szívéhez az a fiu, a ki ott fekszik előttük a véres párnák közt. Az arcza sápadt és a szeméből kiveszett a régi tűz.

A halál nyugalma telepedett az ágy felé. Két démon ott viaskodik az ágy felett. A haldokló erről már mit sem tud.

Az ő dolga már be van fejezve,

Keresik is az apró golyót az orvosok., Hanem az nagyon jól elbujt, egyenesen a szívébe.

És a pályatársakat is kiküldik, hogy ne zavarják a haldoklót, a ki a bölcs nyugalmaival várja az elkövetkezendőket, melyet maga idézett elő.

Azt hitte bizonyára az ő bolondos, lágy,

bohém szíve, hogy lehetetlen is elviselnie azt a sok szenvedést, ami benne felgyűlt.

És aztán, a folytatás már ott játszódik le a temetőben.

Karba, körül állnak a kollegák és valami régi opera kardalát éneklék. És a hősszerelmes elmond egy betanult mondókát. De ez csak staffage. Ott marad az a feketesség, amit a halál árnya ökoz, abban a lágy bohém szívekben.

Finita la comedia.

Vége annak a szerelemnek is, amely azt a bohém lelket odafűzte egy leányhoz, a szin-társulat egy szóke énekesnőjéhez, Serfőzy Zsenihez.

A fürdő szobájában felmossák a vérnyomokat, a pályatársak elénekelnek valami operától egy szomorú dallamot, a hősszerelmes elmondja betanult mondókáját és támad a nyomán mégis szomorúság. Sok, sok szomorúság.

És eltölti az én szívemet is ez a szomorúság erősen, mélyen. Megszomorít ennek a jó bohém fiúnak a tragédiája. A szinpadról és az életből egy lépéssel távozott. Sajnálják is mindenütt, hiszen olyan ritka ember az manapság, akinek a szíve érez.

És az övé lány volt nagyon.

Ez magyarázza meg ezt a szomorú, apró tragédiát.

Finita la comedia . . .

Cherso.

H I R E K.

* **Három ingyenes alapítványi hely üresedésben.** A debreczeni városi tanács értesíti mindazokat, akiket érdekel, hogy a debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet földműves iskolájánál Debreczen szab. kir. városnak 3 alapítványi ingyenes helye üresedésbe jöven: azon 17. évet már betöltött s legalább irni, olvasni s az alsóbb műveletekkel számolni tudó debreczeni születésű és illetőségű ifjak, kik ezen alapítványi helyek valamelyikét elnyerni óhajtják, okmányokkal felszerelt kérvényeiket a f. 1898. év szeptember 20-ig a városi Tanácshoz adják be. Debreczen, 1898. aug. 19. A városi tanács.

* **Nyiregyházai kerékpárverseny** alkalmából készségi közöljük egész terjedelmében d. k. e. verseny parancsnoknak tegnapi lapunk zárta után hozzánk érkezett sorait — mely a debreczeni kerékpárosok diadalának legilletékesebb helyről hozzánk juttatott nemes bizonyítéka. A levél így hangzik:

Tekintetes Szerkesztőség! . . .

Nem tartom érdemtelen dolognak a tegnapi azaz f. hó 20-án Nyiregyházán megtartott kerékpár-verseny lefolyását a tek. szerkesztőséggel közölni, annál is inkább mivel az ott megjelent igen számos versenyző és egylet közül Debreczen vitte el a babért.

A verseny lefolyása a következő:

Délelőtt I. T á v v e r s e n y a Rakamaz felé vezető országuton, táv: 30 kilométer I. Rott János idő 59 perc 34" II. Szabó Lajos (Nyiregyháza) idő 62 perc III. Magassy Ödön idő 66 perc (Eperjes) IV. Schillei Ferencz (Budapest) idő 66 15" perc indultak kilenczen. Elsőnek nagy ezüst, másodiknak és harmadiknak kis ezüst, negyediknek bronz.

Délután II. V e n d é g e k v e r s e n y e 5000 méter. I-ső Rott János (debreczen), II-ik Bakhó Gyula (debreczen), III-ik Fischer Andor (Szerencs).

III. E g y l e t i v e r s e n y. I-ső Szabó Lajos, II-ik Pavlovits Sandor.

IV. Egyes verseny. I-ső Rott János, II-ik Bakhó Gyula, III-ik Szabó Lajos.

V. Lassú verseny. I-ső Laszallner Oszkár (debreczen) II-ik Bakhó Gyula.

Rott által a távversenyben elért idő rendkívül jónak mondható, ha tekintetbe vesszük, a szinte viharezerü ellenszelet, a mely rendkívül hátráltatta a versenyzőket.

Teljes tisztelettel a d. k. e. menetparancsnok.

*** Hajdumegye vagyona.** Hajdumegye közigazgatási bizottságának utóbbi ülésén a penzari jelentést a következőkben terjesztették elő: A házi pénztárban 40,736 frt 92 kr, bevétel, 39,266 frt. 22 kr, kiadás és 1360 frt 70 kr. maradvány volt. A vármegye főorvosának jelentése szerint az egészségi állapot júliusban kedvezőbb volt, mint júniusban. A penz ügyigazgató bejelenti, hogy a múlt hónapban egyenes adóban befolyt 20,509 frt 79 kr, hadmentéségi díjban 91 frt 18 kr., bélyegilletékben 5988 frt 84 kr., dohányjövődékben 87,090 frt 72 kr.

*** Vasuti értekezlet Debreczenben.** Az államvasutak debreczeni üzletvezetősége tegnap afiratban tudatta a városi tanácssal, hogy a közös vasutak igazgatósága értekezletet szept. 29-én Debreczenben óhajta megtartani. Az értekezlet céljaira e napra a városháza nagytanácstermének átengedését kéri, amelyet a város természetesen készséggel fog átengedni.

*** Hymen.** Wertheimer Géza zólyomi tanító ma esküdött örök hűséget a miskolci izr. új imaházban Horovitz Vilma kisasszonynak, Kúthi Zsigmond hiralpirótársunk bájos és művelt sógoránénak. Tartós boldogságot kívánunk az új párnak.

*** Vigyázatlanságból baleset.** A miklóstecza sarkan egy sebesen robogó kocsis a kocsis ügyetlensége következtében elütött egy gyereket s ha egy éppen véletlenül közelben levő ügyes rendőr oda nem rohan s a lovak labái elől a már elesett gyermeket gyorsan el nem kapja — a szegény kis teremest menthetetlenül a lovak és kocsi-kerekek zúzzák agyon. — Nagy jó lenne, ha egy némelyik kocsis nem csak a száját, hanem a szemét is kinyitná olykor-olykor.

*** Zendülés egy nagybirtokos ellen.** Egy szocialista cselekedés — mint nekünk táviratozzák — fellázította Bogyai Zsigmond sárospataki nagybirtokos ellen ennek cselédségét, valamint a napszénosokat is. E yaira, mikor kiérkezett a tanyára, a felűző ember életveszélyes fenyegetések közt reáramadtak és követelték, hogy adja ki konvencziójukat, ha ott est most még, a munkások befejezése előtt jogtalanul követelték. A megtamadott földbirtokosnak azonban sikerült a zendülők elől tanyai szobájába jutni, a honnan kerülő utakon haza menekült. Keresztessy vizsgálóbíró megindította a vizsgálatot, a rendfentartásáról pedig a csendőrök gondoskodnak.

*** Iskolai értesítés.** A helybeli r. kath. algymnasiumban az 1898—9. tanévre a beiratások szept. hó három első napján reggeli 8 órától 12-ig tartanak, a javító, pótló és magán vizsgálatok pedig aug. hó három utolsó napján ugyanazon időben.

*** Az alföldi szocializmus ellen.** Békés-Csabáról jelentik: Petneházy Ferencz Köröstarcsa községének első jegyzője kezdeményezésére megalakul Köröstarcsán az első mezei munkás-szövetkezet, mely a munkaadó hozzájárulása mellett a hállyzetbe fogja hozni a községet, hogy a napszénosokat s ezek családjaikat betegségben segítő, haláláskor temetési költséget ad s végül rokkantság esetén évi segélyt biztosít. Petneházy kidolgozta az ilyen segélyegyet atapszabályait. A tagok egyenkint és minden munkában eltöltött nap után 1 fillért fizetnek. A munkaadók ennek felét. Ezen járulékok valamint önkéntes adományok szolgáltatnak fedezetül, hogy a munkások orvosi, ápolási és szolgálatképtelenség esetén fentartási segélyben részesíthessenek.

A községi előljáróság díjtalanul elvállalja az önkéntes segítő-pénztár ügykezelését és szegény alapja bizonyos hányadával szolgálja a célt, hogy a munkaadó és munkás között a legjobb viszonyt fenntartsa. A munkás segítő pénztár Békésben nem új eszme. Már négy év előtt lépett irodalmilag sorompóba a csabai ipartestület elnöke, Rosenthal Ignác, ki az iparosok betegsegélyző és békéltető intézményeinek a mezei munkásoknál való meghonosításával vált a szocializmusnak gátat vetni. Ujabbban Wenkheim Denes gondoskodott munkásairól, az Apponyi, Wenkheim uradalmakban régen működik az intézmény, melyért im most a községek buzgólkodnak. Csaba városa 10,000 koronát szavazott meg az éves cseledek nyugdíjalapjára. Dr. Lukács György főispán előterjesztésére a munkásokozvetítést s önképzést teljesítő nagynánási földműves munkáskörnek 800 korona államssegélyt utalványoztak.

*** A román királyi pár Budapesten.** Tegnap reggel 7 óra 50 perczkor Bécsbe utazóban egy órahosszat tartózkodott a keleti pályaudvaron Károly román király és Erzsébet román királyné. A királyi pár kíséretében voltak: Brimojan ezredes, Georcsen őrnagy, Csath utazó marsall, Mavroini Olga és Bemzescu udvarhölgyek. A királyné a korai idő miatt le sem szállt a vonatról; ellenben Károly király Brimojan ezredes és Mavroini udvarhölgygel az étterembe ment, ahol megregelizett.

Ő felségeik fogadtatására megjelentek a pályaudvaron: Bats Sándor főkonzul, Margirgescu-Grenczianu György konzul és a konzulátus összes tisztviselői. A rendre Vavrik Ferencz rendőrfelügyelő ügyelt; az állami vasutak képviselőjében Kovács üzletvezető, Ofner és Lachnit felügyelők jelentek meg. Bals főkonzul a vonatban időző királynénak egy doboz babát nyújtott át, a melyek más-más magyarr nemzeti viseletet ábrázoltak. A királyné szíves szavakban mondott köszönetet az ajándékért. 8 óra 50 perczkor a királyi pár tovább utazott.

*** Pantheon a Gellérthegyen.** A citadella lebontásával egyidejűleg a főváros vezető körei élénken foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy mire használják föl a Gellérthegy tetjét. Vannak, a kik a citadella helyére nagy nyári mullóhelyet terveznek, többben azonban a Pantheon eszméje mellett kardoskodnak, a melyet tudvalevőleg egész sereg fölött sürget az országgyűlésnél. A kormány érő érinkezésbe lépett a Pantheon ügyében a fővárosi határozó lépés nem történt. Most több városi bizottsági tag mozgalmat indította Pantheon ügyében s a fővárost határozott lépésre akarják bírni. Az egyik öszi közgyűlésen napirendre is hozzák a dolgot s megdest inéznek a polgármesterhez, hogy a helyi állás foglalja el a főváros a Pantheon ügyében. A Gellérthegyre tervezett Pantheonra különben a Mérnök és Építészegylet tudvalevőleg már pályázatot is hirdetett, a melynek azonban nem volt eredménye, mert az pályaműveként tervezett citadella terveit nem lehetett megkapni. A tervek most hozzáférhetőek lettek s így a Mérnök- és Építészegylet legközelebb új pályázatot hirdet a Gellérthegyi Pantheonra.

Ponyvairódom.

És országszerte zúg a panasza, hogy a magyar népet a ponyvairódom teszi tönkre. És országszerte zúgnak az írók és kiadók a siralmas állapotok miatt. Legjobbán zúgnak pedig azok, kik aljasabbak a legaljasabb ponyvairóknál, legjobban zúgnak a — ponyvalapok. — Hogyan? Lehet egy lap ponyvalap is?

Láttatok-e lapot, melynek papirosa rozszabb, ára sokkal olcsóbb, mint az igazi, a komoly lapoké? Olvastatok-e ebből az újságból, melyet megrettentően nagy mennyiségben kapkod szét éppen a legalsóbb néposztály, tehát ama kar, melyet legkönnyebben lehet befolyásolni? Minden betűje csöpög a vértől és hasábjairól a meggyilkoltak halálordítása a kivégzettek utolsó sóhaja terjed világra. Minden sora arra tanít, hogyan kell gyilkolni, hogyan kell rabolni. Ahelyett, hogy a szépre, a jóra, a nemesre tanítana, bűnre, pokoli bűnre vezet. És a kiadó sátáni mosolylyal gyönyörködik abban, hogy előfizetői, pénze mint szaporodnak.

— Csak egy krajczár, csak két krajczár az én lapom. Vezercziket tarczát, híreket regényt adok ezért a pénzért és ami a fő — vért adok, nagyon sok vért. Minden napra van egy gyilkosságom, rablásom, és bőven pertraktalom a családi botrányokat. Mert a sajtósabadság szent nevében nem kimélem a családi életet sem, sőt örvendek rajta, ha sikerül földulnom egy egy család boldogságát.

És az intelligens ember csaknem sirva nézi, mint terjed a bűn a nép között és keresi, lázasan keresi a segítő eszközöket.

Én és véreim!

Vessük össze erőinket és támadjuk meg a betegséget alapjában. Lehetetlen, hogy egy országos mozgalom, mindnyájunknak erős akaratára ne juthatna diadalra.

A kormány, ez a szabadelvűnek nevezett kormány eddig semmit sem tett ennek a célnak az előmozdítására éppugy, amiként más magasabb célok érdekében sem cselekedett. De ha meghallja a mi akaratunknak, az intelligens középosztály akaratának egreztörő, harsogó mennydörgését, mely megrázkódtatna alatta a polcot, lehetetlen, hogy észre ne kapna és ne intézkedne kívánásainkban.

Mireánk pedig csak a passiv elentállás kötelessége háramlik. Mélységes megvetéssel forduljunk el a ponyvairódom íróitól és terjesztőitől. Boykoitaljuk ezeket az elemeket abból a társadalomból, mely a mi társadalmunk, a tisztességes társadalom. Ponyva íróknak, akár regényt, akár lapot írának — nincs helye közöttünk.

Apaga satanas!

Hartmann Matild.

Inger Szolimánról.

Lapunk tegnapi számában részletesen leirtuk Inger Szolimán iparlovag urnak a magas kormánnyal üzőt gonosz szédelését. — E dicső férfi jellemzése céljából mag a következő érdekes adatot közöljük megnyugtatóra mindazoknak, akik Inger Szolimán hírványságában netalán még kételkednének:

Lapunk egy barátjának szíveségből közöljük egy az angol diplomáciai karban szolgáló előkelő személyiség levelet Szolimán vállalkozásáról.

A bécsi barátunkhoz intézett levél így hangzik:

Port-Szaid, aug. 7, 1898.

Kedves barátom, emlékszik-e még arra az alakra, a kiről tavaly beszéltem önnek, arra a magyarra, tudja, a ki a szomáliak királyának mondotta magát? Nos, Budapesten állapodott meg, ugyancsak szomáli királyi minőségben és sikerült is neki egy czinkosbanda segítségével lovát tennie honfitársait és magának pénzembereket szereznie.

A minap érkezett meg egy kis hajóval

Fiumétől Adenbe. Kisérétében volt vagy negyven individuum, a kiknek különféle címeket adományozott: tábornagy, vezérőrnagy, ezredes, őrnagy, kamarás stb. Az ember majd megszakad nevében, főleg ha látja, hogy ezek a magyarok kölcsönösen komolyan veszik egymás címét és főnökét, kit főnőségnek szólítanak.

A főnég Budapesten két kereskedőtől szerencsésen kicsalt vagy százezer frankot, ezen a pénzen szervezte expedícióját. Csak hogy olyformán intézte az egész dolgot, hogy az valahogy ki ne kerülje az angolok ügyelmét, így legalább azt fogja mondani, hogyha el nem járhatott királyságába, ez az angolok hibája.

Bajtársai közül három megszökött, vissza Magyarországra, hogy mint szélhámost és hamisítót feadják. Ezek Moór dr. Budapestről, egy Alter nevű hadnagy s bizonyos Hell nevezetű, mindhármán magyarok. Budapesten pedig va ami Kyfiotis dr. nevű görög, ki a szomáli királynak diplomáciai ügyvivője címmel díszelgett.

Az exkirály főcinkosa bizonyos Lachmann, a ki az expedíciónak a tábornoka, a ki ez előtt az osztrák-magyar hadseregben szolgált, szintén a szomáli király expedíciójához szegődött ezredesi ranggal. — Lachmannnak van azután meg egy fia, ez azonban nem akarta követni apját és fivérét, hanem most is mint hadnagy szolgál az osztrák-magyar hadseregben.

Az expedíció hajójának, a mely a kikötői rendőrség kezére kerül, jelenleg D j i b u t i b a n kell lennie. Egyébként azt hiszem, az egész expedíciónak egy garasa sincs már.

A szomáli király bizonyos Inger nevű volt hadnagy, a kinek már a Kelet összes rendőrségeivel volt megrovási kalandja (qui a eu maile a yartir evec tsutes les polices de l'Orient) és a kit Egyiptomban tizennyolcz esztendei kényszermunkára ítéltek. Hat nem győzőrűséges ez?

Azért szolgáltatom önnek ezeket a felvilágosítókat, mivel ez a kirándulás Magyarországon a kalmassint nagy port fog felverni és azok, a kik busás osztrák reményében pénzt adtak annak az expedíciónak, aligha fogják télenül szemlelni a dolgok ilyen fejődését.

És mivel ennek az imposszornak a társaságában van egy-két ujságíró is, könnyen megesketik (hisz ön ismeri a magyarok hiúságát és önzését) hogy azt fogják terjeszteni, hogy az expedíció balsikerének az angolok az okai! Pedig hat ezt a balsikert az expedíció tagjai maguk óhajtották, idők előtt elő és kerestek, tudván, hogy az ő egész szomáli királyságuk nem egyéb, felültetésnél (sumsterie) és hogy a szomáliak ugyancsak elbántak volna az ilyen királylyal tisztetül, kamarásostul. Szíves üdvözléssel stb.

Szláv összeesküvés.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 23.

Az osztrák reakcionárius és szláv politikai körök fel akarják használni a mostani válságos helyzetet a dualizmus megbuktatására és a federalizmus megteremtésére. Mint teljesen biztos forrásból értesülünk, Dyk, a hasonló nevű reichsráthi ujszociális képviselő öcsöce legujabban Belgrádban járt, hogy onnan a magyarországi szerbek akcióját a federalizmus érdekében szervezze.

Az idősebb Dyk, a képviselő legutóbb Turó-Szent-Mártonban volt, a Zsivéna ünnepén. Ő a totókat igyekezett az említett eszmének megnyerni.

Ugy látszik, hogy Dyk belgrádi küldetése — nem is maradt óhajtott siker nélkül. Ezt bizonyítja legalább az a körülmény, hogy Belgrádból Dimics György és Turoman dr. tanárok Karlóczára és Ujvidékre küldet-

tek, hogy az odaváló szerb vezérekkel egy eshetőleges akció feltételeiben megállapodjanak.

A Belgrádból kiinduló akciót nemcsak a magyarországi szerbekre, de egyúttal a horvátokra is ki akarják terjeszteni. Erre mutat az a körülmény is, hogy két fanatikus szerb nemzetiségi politikus, Krasojevic dr. és Michajlovic dr. a napokban Zimonyban voltak, hol elvtársuknak, Radivojevicsnek közvetítésével a zimonyi horvátok vezérével Badaj dr. ügyvéddel hosszasan értekeztek. A bizalmas értekezlet célja az volt, hogy a federalista akciónak a horvátokat is megnyerjék.

Mint tudósítónk értesít, e bizalmas értekezlet folyamán Badaj dr. akként nyilatkozott, hogy tényleg az Ausztriában folyó válság csakugyan arra a legalkalmasabb pontra jutott, a melyről a legzelszerűbben átlátható a magyar állam területére is. Elismeri, hogy a magyar állam nemzetiségeinek, különösen a szlávoknak, nem szabad összedugott kézzel nézniök e válság lefolyását; de mielőtt a közreműködést illetőleg a szerb fölszólításra határozott választ adhatna, szükségesnek véli politikai elvtársaival a dolgot behatóbban megbeszélni.

Igy áll most az ügy.

Szó van arról is, hogy a mozgalomba a románokat is belevonják s hogy a románok tényleg készek is belemenni, az nyilvánvalóan kitűnik a Tribuna egyik közelebből megjelent vezércikéből, melyben a többi között azt mondja hogy a dualizmus ellen a magyarországi nemzetiségek a federalizmus érdekeibe határozott akcióba lépjenek, nemcsak a magyarországi románok, tótok stb. — érdeke, hanem elsősorban a csehek és az osztrák szlávok is, mert a magyarországi parallel mozgalmak az Ausztriában felszínre került federalista áramlat végleges diadálát lenyegesen előfoglalják segíteni.

A jelzett federalista akció jellemző kiegészítésül főlemlítjük azt is H u s c h e k Jeromos a prágai Dzeske Zajme szerkesztője Magyarorszag déli részeit és Horvátorszagot veloczipédent utazza be, fölkeresi mindenütt a szerb nemzetiségű politikusokat és a nagy horvát álmodozókat s informálja őket egy közös szláv akció szükségességéről és feltételeiről.

Ezek a tények legvilágosabban jellemzik a helyzet veszedelmességét.

IRODALOM.

»A magyar nemzet pusztulása.« cz. munka megrendelhető a szerzőnél, Dr. Király Péternél a »Debreczen« szerkesztőségében és ifj. Rózsa Lajos kereskedésében Hunyad u. 26. Ára füzve 60 kr. Díszkötésben 1 frt 50 kr.

A Vasárnapi Ujság aug. 22-iki száma 20 képpel s következő tartalommal jelent meg: »Ebers György« (arcképpel.) Költemények: »Házamban«. Pásztoitól; »Az est«. Sully-Prudhomme után francziából Vargha Gyuától. Regénytár: »Dana«. Tört. körkép. Irta Baksay Sándor (Kimuach L. eredeti rajzaival.) »A kétlábu farkas«. Regény. Irta Karazin N. kolajevics Nikolaj (képekkel), orosz-ból ford. Ambrozovics Dzsó. »Egy connecticuti yankee Arthur király udvarában«. Humoros elbeszélés. Irta Mark Twain. Angolból ford. L. F. »Szt. István ünneplése«. »Bismarck halála« (képekkel). A madár a magyar népköltészetben. »Az Albatros osztrák-magyar agyunaszád polynéziai útja (képekkel) Reményi Antaltól. »Az Ujéület romjai« (képekkel.) Milliomos csavargó. Irodalom és művészet. Köz-

intézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány. Egyveleg stb. rendes heti rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 frt, a Poltikai Ujdonságokkal együtt 3 frt. Megrendelhető a Franklin Társulat kiadóhivatalában. (Budapest, IV. Egyetem u. 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap« legolcsóbb ujság a magyar nép számára, egész évre 2 frt 40 kr, félévre 1 frt 20 kr.

Panoráma festők. Mennyi gunyolódáson előítéletlen kellett győzedelmeskedni, hogy előkelő művészek, híres, neves képművészek festésre szánják rá magukat. Mily nagy szorgalomra, mennyi tudásra és körültekintésre volt szükség, hogy vállalkozásuk szegyént ne ejtsen az eszeljükön, szorgos munkájuknak mily nagy sikert kellett aratnia, hogy jó hírnevet megnövecssze. Számolniok kellett a látogatók nagyon is vegyes elisével, képeivel közvetlen hatást kell gyakorolniok az egyszerű munkásra és a műértőre. Vonzerővel kell bírnia a művészek a nagy tömegre. Az óriási vásznat élő elevenné tenni, hogy minden alakja kidomborodjék és hű legyen, minden mozdulat realis, a fű-fa olyan, hogy a képhez ragasztott csalóka föld természetesen barája, fája összeolvadjon a festék színével. Mozgalmas, epizódokkal tarkított legyen a vásznak, ha azt akarják, hogy a néző figyelmét hosszasan lekösse, érdeklődését mindvégig ébren tartsa. Azt higgyem, hogy a szabad égtiszta kekje ragogy reám, — ha csataképet látok, előitem száguldjának a rendek, sorok, seregek, a harc az én szemem előtt folyjon es ugyan azt az érzést lopja belém a művész. a minő ezeket a festett alakokat egy csoportba verte össze. Csak ha mindezt elérték csak akkor aratótt sikert a művészek vállalkozása és csak akkor tudjuk megbocsátani nekik, hogy a pafoszi elfhőkől alászálltak, a panoráma — vagy a mint ezeket a nagy alkotásokat hívják — a körkép átlátszó tiszta légkörébe csak egy feltételről feledkezzenek meg és a művészi babért elherelhvasszja a közönység hidegsége, akkor igazán valóvá lesz a latin közmondos: pictor res ermununis est; — mindenki ül rajtuk: Műértők és laikusok egyértelmű magasztalással elragadtatással szólnak arról a hatalmas panorámáról, melyet V á g ó Pál a tipikus magyar festő, S p á n y i Béla rég ideje egyik kitűnőbb tájképfestőnk és S t y k a a nagy híré lenglly mester festett. Az az óriási vászon, melyen szabadságharcunk felszázados évfordulójának emlékére megfestették, a szabadságharc egyik diadalmos csatáját Na g y S z e b e n bevételét, a gáncs nélkül való Bem Petőfi körkép, melyet minden magyar ember szeretve néz meg, igazi dicsősége megfestőinek.

KÜLÖNFÉLÉK.

A debreczeni ev. ref. főgimnázium értesítőtjét Dóczi Imre igazgató közli. Az értesítő beköszönt az igazgató urnak, »Az egyesítés jogusításu középiskola« tárgyában tartott figyelemreméltó előadásával. Kifejti, hogy a pályaválasztás a középiskolai jogusítás mai megosztása mellett nagy kockázattal jár s hogy számos ifjú csak hosszas kerülő utakon lesz képes lelkének meghibbant egyensúlyát helyreállítani. Természetesnek találja a méltatlankodást a középiskolai ügy mai állapot felett. A kényes kérdés megoldását az egyesítés középiskola eszméjében találja, melynek conditio sine qua nonja a nemzeti közmiveltetés egysége, a nemzeti társadalom vezető elemeinek együttérzése, szellemi rokonsága és közös nemzeti idealokért való lelkesedése, ezeket kell biztosítani a középiskolai tanrend szer alapvető elemeinek közösségével.

Az értesítő statisztikájában szembe ötik a fölös szám, melyly l a tanuló ifjuság szinte ellepte a tanintézetet. Annyi tanuló vétetett fel, a mennyi növendéke ez időszerint az összes hazai tanintézetek közt csak három

küzd. Pedig a főiskola anyagi ereje újabb párhuzamos osztályok felállítását nem engedik meg. A tanulók ily nagy száma mellett ha csak a statisztikát tekintjük is, a tanári kar buzgósa, tevékenysége bizonyára dicséretre méltó, a mit élismert a tankerületi főigazgató is, mely téren miud kevesebb kívánni való marad fenn a tanintézetben.

Komoly figyelmet s orvoslást kíván azonban a tanári kar tagjainak elégtelensége, a helyettes tanároknak rendszer tantervekkel pótlása és a tanári karban előfordult és előfordulható gyakori változások és valamely körülmény folytán beállható impossibilitás.

A vallásos és hazafias érzés apolása, a tanuló ifjuság erkölcsi és fegyelmi állapota valamint egészségi viszonyai az azokra fordított kiváló gond következtében kielégítő. A testi erő fejlesztését szépen illusztrálja az intézet 41 növendékének részvéte az aradi kerületi tornaversenyen. A tömeges versenyekben felmutatott eredményekért a tanintézet oklevelekkel, az egyéni versenyekben pedig heten arany- és ezüstérmét nyertek tizenketten pedig bronzérmét.

A tanintézet jótéteményei általánosan ismeretesek, itt csak megemlítjük, hogy a táptézetnek csúján élelmezési költsége 24,424 forintot tesz ki a lefolyt tanévben Ösztöndíjakban és jutalmakban hétezer forint osztott ki.

Az intézetnek volt összesen 767 nyilvános és 40 magántanulója, összesen tehát 807. Ezek közül levizsgázott 769, még pedig jelesül 78, jó- és elégséges előmenetellel 557, elégtelenül 139.

Az érettségi vizsgálatokra jelenkezett 64. ezek közül szóbelire bocsátott 58 (hat már az írásbelin visszautasított) jelesen érett 3, jól érett 16, elégségesül érett 28, visszautasított 6, végleg eltiltatott 2.

A jövő iskolai év szeptember 1-én nylik meg,

A beiratás szept. 1—8 napjain történnek még pedig 1—4-én csak prot. vallásuak, 5—8 ig pedig bármely vallásu növendékek jelentkezhetnek.

A hadak útján.

— Folyt. és vége. —

Ezeknek az őserdőknek a mélyében a fejsze koppanása ismeretlen hang, sőt vadászpu-kája sem zavarja az áhítatos csendet; az őserdő elzárja kapuit a balandó elől. Vihartól ledöntött faóriások százai alkotják a torlaszokat, melyek az őserdő szűzességét a to'akodó ember elől megvédik. A déli verőfény se hatol be ide, — örök sejtelmes homály dereng az ősfenyves mélyében. És ez a sejtelmes örök alkony megteremti a maga sajátos flóráját, melynek változatossága bámulatba ejt.

Ilyen őserdők közt vezetünk.

Majd felérünk a tetőre. Onnan már gyors eséssel halad az út lefelé a borszei völgybe. Melyen alattunk felhők zárják el a kilátást s mire a fától szétfoszlik, feltűnik a mélyben a fenyvesek közzé rejtett bajos fürdőhely, Borszei. Minden oldalról ősfenyvesekkel borított hegyek környezik, melyeknek lábánál kristályvízű patakok bugyognak ki, úgy, hogy a völgyet minden irányban üde havasi patakocskák szelik át. És a völgy különböző pontjain bugyannak fel a világhírű szénsavas, vasas források, melyeknek száma a harminczat is meghaladja. E források csodás gyógyító hatásáról köteteket lehetne összeírni, ha ugyan nem lenne meddő törekvés magyar fürdőről példálni magyar közönségnek. A romániai gazdag bójárok bezzeg nem vizik az aranyikat Kis-singenbe, Franzensbadba, Spaba, hanem nem törődve a Románia felőli ut faradalmával, év-

ről-évre ellátogatnak ide. Náluk hűségesebb látogatója e vidéknek Erdélyből sem sok telik ki.

A királyhágón túl azonban, sajnos, alig sejtenek valamit a remek erdélyi fürdőről. Pedig egy Borszei ma már kényelem és modern berendezés tekintetében is kiállja a versenyt az előkelő külföldi fürdőkkel, gyógyhatása pedig páratlan.

Borszeiket is elhagyjuk, folytatjuk utunkat a havas tetők felé.

Észak felé fordulunk. Mily más kép tűnik szemünkbe, A völgyet erről az oldalról elzáró Bükkhavason terebélyes bükk-óriások terjedős lombjaikkal gögősen tekintenek alá a közöttük szerényen megvonuló fiatal jegenye-fátyura. A bükk tövéből mosolyogva kaczerkodik felénk a szép Daphne meserin, majd sűrű csoportban bukkanak fel a narcisok, crosutok, hyacinthusok, primulák szingazdag változatban.

A nyirkos szakadéokban buján tenyészik a sárga mocsári gólyahir, a kék nefelejtés, a gyöngyvirág. — A buja növényzet a déli oldalon a lapos humussal telt és szénsavas vízzel átítatott talajban ritka szinpompával fejlődik.

Magasabbra haladva sorra tűnnek fel a havasi flóra jellegzetes növényei.

A bükkhavas csúcán remek havasi panoráma tárul elénk. Északnyugra felé kopár, hatalmas sziklatömeg, a Kelemen havasa emelkedik ki a ködből. — Északkeleten a Nuncsel és Cziblesz hőrvonálai látszanak, távol kelet felől pedig mint egy a láthatárra települő sokfoszlányu viharfelhő fehérlik a Csalhó számtalan sziklacsucsra. Ez már román területen fekszik.

Lenn a mélyben gyönyörű kerek völgykatiában terül el Belső szétszórt házacskaival. Ez a világtól elrejtett, alig hozzáférhető tündérkert oly kincseket rejt magában, melyek talán idővel világfürdővé teszik e kis svájci falut, mely még a 800 méternyi magasságban fekvő Borszeinél is 300 méterrel magasabban fekszik. Belső klímája már teljesen havasi jellegű; e kis község szelektől teljesen védett völgyben fekszik és számos remek szénsavas forrása van.

S ez a kincs ma még teljesen kiaknázatlanul hever — holt tőkét képvisel. Hiába! ma még ott tartunk, a gyergyai kincsek kiaknázásában, hogy a jövő ősszel indul az első mozdony a Maros felső vidékén Szászrégentől Topliczáig. C vesut által a borszei út faradalmi is el fognak nyézni. mert Topliczá-tól már bájos és kellemes kocsiuton négy óra alatt juthatunk el Borszeikre. Erről a gyönyörű fenyvesek közt szerpentíneken vezető kedves útról amugy sem mondana le senki, ha akár fogaskerekű vasutat építenék is a Tinován keresztül.

Mikor megszólal az első mozdony fűtve a Tinova lábánál, a szekeres szekely elszomrodva dobja félre az ostort.

Akkor talán a Hadak útja még halványabbra válik.

Gáspár Arthur.

- Mörath • Egy jó pipa dohányt
- Mörath • ad mindenféle
- Mörath • büzös szag nélkül
- Mörath • kellemes ízű!
- Mörath • kitűnő növény
- Mörath • keverék tör-
- Mörath • vonyosan védve.

A dohánytűszedéket kivéve mindenütt kapható. A hol raktár nincs oda 1 frt 26 kr. utánvétellel franco a szétküldés által!

Mörath

drogueriaja • Zum Bihers

Gráz

Viszonteladókknak igen jövedelmező. Eredeti csomag 30 kr. próbacsomag 10 kr.

Főraktár: **Felix Griensteidl** Wien I.

Sonnenfelszasse 7. — Telefon 8491. sz.

Törleszt. kölcsön földbirtokokra.

Kölcsön a valódi becsérték háromnegyed részéig 30-40 év körti időre készpénzben. Birtokos felmondhat, pénzintézet nem mondhat fel. Csakély kamattal tőke is törlesztetik. Lebonnyoltás legkorábbi idő alatt.

— Convertálás helyeg- és illetékmentes. —
Sommi előleges költség.

Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis: telekkönyvi kivonat és katasteri birtokir másolat. 40494

Ingatlan-és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
Budapest, Váci-körút 39.

Intézetünk az egyedüli, mely az ország minden megyéjében, haladéktól és a legfeljebb 1000 forint értékű ingatlan- és jelzálogforgalmi ügyeket állal ellátmányosítottálg ajánlás van.

976/1898 v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. járásbírósnak V. I. 308/4. 1898. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Lichteustein testvérek cég részére Weinberger Bernáth debreczeni lakostól 7 frt 93 kr kamat és eddig összesen 62 frt 49 kr. perköltség erejéig 1893. évi december hó 6-án bíróilag lefoglalt és 638 frt 10 krra becsült házi butorok és egy zongorából álló ingóságok **1898 évi szeptember hó 6-án d. e. 9 órakor** kezdetét veendő és alperes lakásán, a helybeli méntelep épületben megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. augusztus hó 19.

Török Péter,
bírói kiküldött.

898/1898. v. k. szám.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbirósnak Sp. 31/3 1898. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Köhn Adolf debreczeni lakos részére id. Pájer József h.-bőszörményi lakostól 175 frt tőke, ennek 1898. évi január hó 1-ső napjától számítandó 5% kamatai és eddig összesen 44 frt 67 kr. perköltség erejéig 1898. évi márczius hó 23-án bíróilag lefoglalt és 474 frtra becsült képek, tükrök és egyéb tárgyakból álló ingóságok **1898. évi aug. hó 25-én d. e. 8 órakor** kezdetét veendő és Egyháztéren, 343 számú háznál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Debreczen, 1898 évi aug. hó 10.

Török Péter,
bírói kiküldött.

Üzleti könyvek nagy raktára.

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére

kereskedők, gyárosok és iparosok részére.

Levélpapír czégnomással

1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.

Levélborték czégnomással

1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott

Lakadalmi és báli meghívók.

Eljegyzési kártyák

nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Müsorok

Zárszámadások

Évi jelentések

Dombornyomásu galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.